

Druckers-uitgeverij
Maatschappij HET LICHT
bestuurder:
P. DE VISCH, Ledeberg-Oew
... REDACTIE ...
ADMINISTRATIE
HOOGPOORT. 29. GENT

VOORUIT

Orgaan der Belgische Werkliedenpartij. — Verschijnende alle dagen.

ABONNEMENTSPRIJS

BELGIE

Drie maanden fr. 3.25
Zes maanden fr. 6.50
Een jaar fr. 12.50
Men abonneert zich op alle postbureaus

DEN VREEMDE

Drie maanden (dagelijks verzonden) fr. 6.75

Bekendmakingen

Gent, 3 Februari 1916.

De schrijver Jozef Heymans en de werkmans Gustaaf Bartens, beide in Aalst, zijn door het veldgerecht bestraft, omdat zij tegen de vervoegingen van het L. O. K. 3, 5, 15 de eerste vier, de laatste zes postduiven levend in hun bezit hadden.

De stedelijke politie heeft, zooal bewezen is in beide gevallen geen huiszoeking gedaan en het bij de bekendmaking van de verordening gelaten.

Dit is des te straffelijker daad, als de gemeente Aalst al reeds dezelfde nalatigheid ten 16. 11. 15 een boete heeft moeten betalen.

Op vervoeging van het L. O. K. is aan de stad Aalst een boete van 2000 Mark opgelegd.

legd geworden... Dit brengt ter openbare kennis

de chef van de generale staf
OSTERTAG
Oberstluitenant

De landbouwer Van Hecke in Elene heeft, tegen de verordening van het L. O. K. 3, 5, 15 een hem toebehorende kropduif levend op zijnen zolder verstoken gehouden.

De overtredding is daardoor onontdekt gebleven, omdat de gemeente geen huiszoeking bij hem heeft laten doen.

Op vervoeging van het L. O. K. 4 is aan de gemeente Elene een boete van 500 Mark opgelegd geworden.

Dit brengt ter openbare kennis

V. S. d. E. I.
de chef van de generale staf
OSTERTAG
Oberstluitenant

Het Christendom en de Oorlog

De *Bien Public* is getroffen geweest door het verwijt aan de kerk gedaan, dat negentien eeuwen Christendom nu uitloopen op, wat men noemen mag, een wereldoorlog.

Wij begrijpen gemakkelijk deze tekenstelling.

Wat is het Christendom volgens de Christenen zelve?

Eene leer van vrede, opoffering, broeder- en zusterliefde. Zij zegt: bemin allen evenaars gelijk U eigen zelve.

Met den besten wil van de wereld moet iedereen bekennen dat er van die schoone leer, na negentien eeuwen, bitter weinig is terecht gekomen, spijtig genoeg.

Ja, 't is juist het verkeerde, want wij kennen in de geschiedenis geen tweede voorbeeld van een oorlog die zulke uitbreiding nam, als deze die wij nu beleven en die zoveel menschenlevens kostte van weerskanten.

Le *Bien Public* pleit de stelling dat het niet het Christendom is die dezen oorlog gewild of uitgelokt heeft.

Onze confrater verschiet zijn poer voor de musschen, omdat niemand zulke dwaasheid vereld heeft.

Wij hebben niet gezegd: het Christendom is de schuldige, wij hebben beweerd dat het de tegenstrijdige stoffelijke belangen zijn tusschen de natien die aanleiding gaven tot dien aanval en tot die verdediging.

En wij deden die geheele juiste vaststelling dat de Christelijke kerk, zomin als de andere kerken, in staat waren geweest om den oorlog te voorkomen of om hem te doen eindigen.

Dat is dunkt ons eene geheel andere kwestie dan te beweren dat de Kerk de schuld is van den krijg.

Niet in staat zijn om een drenkeling te redden, dat wij nog niet zeggen, dat men hem in 't water geworpen heeft. Is 't zoo niet *Bien Public*?

Wat wij hebben doen uitschijnen is de machteloosheid der Kerk om hare theorie in praktijk te stellen, namelijk de vrede op aarde: te doen heerschen voor allen die van goeden wil zijn.

Dat is zoo en dat zal altijd aldus blijven.

Le *Bien Public* weet geheel goed dat wij de waarheid spreken en hij doet hetgeen alle advocaten doen, hij pleit verzachtende omstandigheden.

Helaas hij doet zulks geheel onbehendig.

Hij pleit namelijk dat de Kerk nooit, sedert haar bestaan, alleen oppermachtig was.

Ten allen tijde werd zij bekampt en bestreden door ongelovige naties of door nieuwe theorieën.

Dat is zeer waar, maar dat is gelukkig of ongelukkig met alle beginsels, vooral deze die maatschappelijke omkeeringen voor-doel hebben.

Maar dat belet niet, dat het Christendom pocht op een voortdurenden en klimmenden invloed over gansch de wereld gezien, en dat sinds mee: dan negentien eeuwen.

Helaas, dien klimmenden invloed blijkt in dees geval niet meer effect te maken dan het vijfde wiel aan een wagen en eene pauselijke encycliek maakt niet meer effect als de dagklapper uit den *Snoek's Almanak*.

In den grond is er anders en meer, dat de pretentie der Kerk een doodlijk slag toebrengt.

Wanneer de Kerk bestreden werd door zoogenaamd andersdenkende en woeste volkeren, dan was dit geheel erg.

Maar men mag dan ten minste zeggen dat de Kerk aangevallen werd door tegenstrevers van haar.

Het waren de Hunnen, de Sarazijnen, de Noormannen, de Slavonnen enz., die

haar en de beschaving trachtten neer te vellen.

Heden is dat het geval niet.

Het zijn Christelijke naties die elkan- der aanvallen, verwoesten en uitmoorden.

Het is Oostenrijk, misschien het meest katholiek land van Europa wiens keizer assistent is bij den pauselijken troon, die vecht tegen Italië, waar de paus zelve verlijft.

Is de oostenrijksche keizer om raad geweest, bij zijnen geestelijken chef: den paus Rome?

Neen! Waarom niet?

Dat de katholieke Duitschers mede- vechten met hunne protestantsche land- genooten, dat laat zich nog begrijpen. Zij zijn minderheid en bukken voor de meerderheid.

Hetzelfde zal wel ook waar zijn voor Engeland, in meerderheid protestantsch en dat vecht met Frankrijk een land dat godsdienstig gezien katholiek is, ja zelfs titel draagt van de oudste dochter der kerk.

Wij spreken niet eens over België dat niets in den pap heeft te brokkelen.

Kortom, die strijd van katholieken tegen katholieken is een treffend bewijs van de machteloosheid van het Christendom in zake van oorlog.

Dit alles bewijst dat het socialisme gelijk heeft wanneer het formeel beweert, dat alle groote maatschappelijke stormen in de wereld eene stoffelijke oorzaak als grondslag hebben en hoofdzakelijk niet door godsdienstige belangen en overwegingen worden geleid.

De Kerk zou ons dusken beter en verstandiger doen met die historische waarheid te erkennen, die de basis van alle klassen- en alle rassenstrijden was en nog is tot den dag van heden.

Wij zullen Le *Bien Public* niet bekeeren, dat weten wij al voorhand.

Ingekankerde gedachten, ingegeven en gesterkt door klassenbelangen, zijn niet zoo gemakkelijk uit te roeien als zij uitroepbaar zijn.

Ook was dat het doel niet van ons antwoord aan Le *Bien Public*, maar wel van onze partijgenooten te sterken in hunne overtuiging, dat alleen het socialisme, de triomf van den arbeid op het kapitalisme, in staat zal zijn den wereldvrede op duurzame wijze te vestigen.

Arbeid en welvaart en oorlog en elende zijn zoo onverzoenbaar als water en vuur.

F. H.

De ellende der werklieden in "Groot-Gent"

V

Wij willen door een andere 'genre' van feiten aantoonen hoe verre het gesteld is met de Werkersklas.

1. De vrouw van onzen partijgenoot De M... was bij dokter Poirier van den «Bend Moyson».

de begaven vertrouwden er de jonge kinderen die hen niet konden vergezellen; geuigschriften van behoofteigheid werden al te gemakkelijk afgeleverd; kinderen werden als verlaten ingeschreven dewijl ze bij hunne ouders bleven om Staatshulp te kunnen genieten, de ouders werden aanzien als de voedsters van hunne eigen kinderen; er werd voortbetaald voor overleden bestellingen, enz. enz. dit alles gebeurde met de medeplichtigheid der openbare ambtenaren die er ook eene winstzaak van maakten.

In 1810 waren in Frankrijk reeds 80.000 «enfants de la Patrie» die 7.600.000 fr. kostten. Dus 17.000 meer op 9 jaar. De staats- toelage was van 3.000.000 fr. geklommen tot 4.100.000 fr. Aan die misbruiken, moest een einde komen. Het decreet van 10-1-1811 verdeelde al de opgenomen kinderen in 3 klassen: 1e de vondelingen of kinderen van onbekende ouders, op den openbaren weg of in welkdanige plaats gevonden en naar het vondelingshuis gebracht; 2e de verlaten kinderen of kinderen van gekende ouders door hen achtergelaten, 3e de arme weezen die vader of moeder of alle bij verloren hebben.

Al deze kinderen vielen geheel ten laste der godshuizen, ze moesten op bijzondere registers geboekt worden. De eerste (vondelingen en verlatene kinderen) moesten bestellingen zijn, de 3e soort (arme weezen) in weeshuizen opgevoed worden.

Hetzelfde decreet verplichtte elk vondelingshuis zich te voorzien van een *Rol* om er de onwettige kinderen te ontvangen; op een daartoe bestemd boek moesten dan voor dag, uur voor uur de nieuwe vondelingen ingeschreven worden met aanduiding van den tijd, het geslacht, den vermoedelijken ouderdom, de kleeding, de bijzondere ken- tekenen om het kind later te kunnen terug- vinden als dat overzigt werd. De Raad van

Wachtend, werd er over een en ander gesproken.

Een man zegde:

— Ik ben nog nooit ziek geweest, en nu, door onvoldoende voeding, ben ik op mijn werk, — op Port-Arthur, ziek geworden.

Sprekende over het Werk der Aardappelschil, zegde die vent!

— Wij mogen tehuis de aardappelschillen niet meer afgeven, het mag er niet meer af. Wij koken ze voor 's avonds met gruis.

2. Gezel Pankock, in zijne hoedanigheid van lid van het Weldadigheidsbureau brengt een bezoek aan het klooster van Liefde.

Moeder-Overste zegt hem dat zij 1000 kin- deren ter school heeft.

Daarvan blijven ongeveer 400 's middags eten, waaronder er geheel zeker zijn die slechts één maal per dag eten: 's middags in 't klooster.

3. De wijk der Plezante Vest telt geheel zeker negen tienden werkmanshuizen. Vóór den oorlog waren daar tien vleeschhouwers. Nu zijn er nog zes en zij, zoo verklaart een vleeschhouwer, bestellen nu nog enkel het derde van hunnen verkoop vóór den oorlog.

In feite is dus het vleeschverbruik daar gedaald van 10 op 3.

En let wel op, dien wijk werd aanzien als tellende een belangrijk deel wel-stellende werklieden vóór den oorlog.

4. Gezel J. D. B. wordt aangesproken door een partijgenoot, die hem zegt, dat hij zijnen onderstand ontnomen was en bij sinds 3 weken bijna zonder eten zat met vrouw en kinderen.

Een onderzoek stelde de juistheid van het feit vast.

De werklieden uit die «Poort» zijn dan direkt bij gesprongen: armen gaven nog aan armen.

Al hetgeen wij hier schrijven kunnen wij staven met namen en adressen.

AAN 'T «GENTENAARKE»

Hebt gij over het lijden der werklieden niets anders te zeggen dan of het «maarken» gesnapt, — hoofdartikel a. u. b., — waarin in gij ons verwijt dat wij schreven: dat onze klasse niemand zal moeten bedanken voor hetgeen voor haar gedaan wordt.

Hebt guld, «Gentenaarke», wij zullen dat wel expliciteeren.

Intusschen hebt gij grof ongelijk de burgerij daarmede tegen de werklieden te willen opruien.

Hopen wij dat het niet zal lukken, en dat de burgers, die gevoel hebben met de werklieden en in den zak schieten, zich daaraan niet zullen laten vangen, want onze zin moet anders opgevat worden dan de uitlegging die «Gentenaarke» met opzet er in geeft.

Het blad wachtte dus zijn tijd af en trachtte onze artikels te weerleggen, anders dan door 20 lijntjes onzin!

A. V.

Rond den Oorlog

De Ijsnacht aan de Raska

Ludwig Ganghofer beschrijft in de «Vossische Zeitung» een nacht in Servie:

(Vervolg en Slot)

Nu is de zwarte weg weer leeg, zijn wij weer alleen. Een van ons begevende krachten. En gelukkig komen wij bij een

Beheer gaf ze eenen naam. Zoo omstandig werden ze ook ingeschreven op de boeken van den burgerlijken stand en de uitdruk- sels der geboortekanten vermeldten nog ... gevonden in de Rol van het Vondelingshuis schijnende 8 dagen of 4 weken of 2 maanden oud te zijn.

De rol van het Vondelingshuis uitsluitend bestond voor de onwettige kinderen moest dag en nacht open blijven om de jonge meisjes de gelegenheid te geven haar kind heimelijk te verlaten.

Het was eene, in den muur gevestigde Rol of tamber langs de eene helft open, met eene kribbe of bedje waar het wicthe werd in neergelegd; die rol of bak werd naar den binnenkant van 't Vondelingshuis gedraaid, en als het kind dan niet schreide om de aandacht van 't dienstdoende personeel te trekken gaf de jonge moeder eenen ruk aan de bel. Vóór er iemand opkwam trok de moeder zich ongezien terug.

Eene kinderverzorgster bracht het kind bij den beddiende, die de vndst zeer omstandig aantekende en het arm verlatelingsken werd ingelijfd bij het leger der jonge uitbestellingen waarvan vele zoo eene treurige levensgeschiedenis gehad hebben.

Deze vondelingen (want ze werden ook zoo genoemd) bleven eenigen tijd in 't ge- sticht en werden dan met vergoeding op den buiten geplaatst; het Hospicie hield ze onder zijne bescherming tot hun 18e jaar (als zij zich bij het leger inslijden), tot hun 21e jaar, als zij burgers bleven.

Zeer zelden werden de kinderen terugge- vraagd, ondanks de goede inzichten door vele moeders neergeschreven op een stukje papier aan de klerkens van hun kindje vastgenaaid.

(Vervolgd)

vuurtje. In de verte zien wij iets branden tusschen een paar boomen aan den oever van de rivier. Dicht bij elkaar zitten een dozijn Duitse soldaten om het vuurtje. Ik roep naar beneden: «Hebt gij niet iets te eten of te drinken voor mijn kostaler? Hij kan niet meer.»

«Neen, wij hebben helaas niets anders dan de paar hoenen, waarop wij kauen.»

Het vuur is verlokkelijk. Niet blijven! Voorwaarts! Steeds verder den nacht in. De nacht is zoo zwart geworden, dat wij de op straat liggende lichamen van de bevroren menschen niet meer zien. Wanneer de wagen de hoogte in gaat en over iets sacht rijdt, dan weten wij, wat dat was. Deze ijsige doodsnacht is iets verschrikkelijks! Middernacht is het al geweest. Het is niet mogelijk nog verder te komen. Maar wij moeten. Steeds langzamer wordt onze wandeling. Of wij in dit leven nog eens een dak zullen zien, een kachel, een warmen drank! De handschoenen zijn stijf gewor- den, als ijsklampen. Bij het vasthouden van de teugels vriesen de vingers aan de teugels vast. Er komen oogenblikken van volslagen wanhoop, maar men moet ze overwinnen. Een poosje loopt men, om de verstijvende rilling te doen verminderen. Dan gaat men weer in den wagen zitten, sluit de oogen en trekt de wollen deken over het hoofd om zich te warmen aan den eigen adem.

Men ziet niet meer wat er op strand ligt, hooren de mannen, die naast den wagen loopen, met uitgeputte stem vragen: Hoe lang is het nog naar het volgende dorp? Men wil de waarheid niet zeggen en zegt: Niet ver meer. Moed houden en marcheeren, marcheeren, marcheeren! Zoo geven wij goeden raad en zijn zelf de volkomen uitputting nabij.

Nog twee uur gaat het zoo verder. Elke minuut als een eeuwigheid. En dan de ver- lossing. Het nauwe ravijn wordt breder. En in de verte zien wij lichtjes. Zijn het verlichte vensters of de vuren van bivak- keerende menschen? Deze lichtjes geven ons nieuwen moed. Hoe ver is het nog? Twee of drie kilometer, niet langer.

En nu zijn we er. Een kamp van gavan- genen. Wij gaan tusschen een aan het gra- ven zitten en steken de handen naast in de vlammen, roosteren de zolen. De Serviers heuden de naakte voeten vlak voor het vuur. Hun teenen en kuiten rooken, terwijl zij de gescheurde opanken en de vuile voet- lappen drogen. Ik geef hun mijn laatste sigaretten, waarvoor zij vriendelijk dan- ken. Een paar Oostenrijksche soldaten komen, haar en baard vol ijskegels. Een valt er, nadat hij zich gewarmd heeft, om zonder geluid te geven. De Serviers tillen hem op, wrijven zijn gezicht en handen tot hij weer bij komt. Zodra hij weer een be- weging maken kan, grijpt hij naar zijn geweer en haagt het op den schouder.

In de duisternis zien wij vernielde hut- ten en huizen. Wij vinden voor ons nog een plaats in een schuur, waarin reeds zes Oostenrijkers liggen, gehuld in hun dekens. Ik ga op den grond liggen en slaap als een steen tot den morgen.

Van Boegartise, waar wij rusten, is het nog een twaalf kilometer naar Mitrowitsa. Daarover hebben wij vijf uur werk. Wees de colonnes, de lange, lange stoeten van gevangenen. En een prachtig landschap met een stad in de verte. Maar daarvoor heeft men geen oog. Men ademt voortdu- rend in de handen en stampet met de voeten.

Voor Mitrowitsa weer ophoud. De brug is vernield door den ijsgang. Een paar uur moeten wij wachten, tot de brug hersteld is. Maar ik kan niet meer wacht- ten, moet warme hebben. Over een balk balanceer ik over het gat in de brug. En dan ben ik in Mitrowitsa bij de Oostenrij- kers.

Dit alles vertel ik niet, om mijn avontu- ren aan het front bekend te maken. Ik ver- tel dit alleen om den menschen in het vaderland een denkbeeld te geven van al het verschrikkelijke, dat de soldaten hier moeten doormaken.

Wat ik hier zag en beleefde, herinnerd aan het lijden van het Napoleonische leger na den brand van Moskou. Mij zijn deze dagen niet in de koude kleren gaan sit- ten. En mij is het nog prachtig gegaan. Ik behoefde niet dwars door ravijnen en kam- men, niet door voortdikkende sneeuw. Ik had den straatweg, hadt een wagen, had men- schen, die mij hielpen, had een flinken op- passer, die de lantaarn voor mij uit droeg, zoo lang de kaars brandde. Dat alles had- den onze soldaten niet. Zij hadden tijdens marschen van weken lang niets dan hun mageren broodzak, vorstnachten van veer- tien uur zonder dak, dikwijls zonder vuur. Zij allen hadden het honderdmaal harder dan ik, moesten het weekend lang volhouden, terwijl mijn weg slechts ging van Noviba- zar naar Mitrowitsa, slechts 33 uur... Eerst nu begreep ik de woorden van den sklo- per aan het wachttuurtje te Kratjewe: «Het hardst is het, wanneer de kameraad in de sneeuw neervalt en niet meer opstaat, en wanneer men dan verder moet en alleen over den schouder naar hem kijkt kan, zonder te helpen.»

Geen dank en geen vereering in het vaderland zal kunnen goedmaken, wat de onzen in Servie geleden en volbracht heb- ben.

Geschiedenis

der
gevonden en verlaten kinderen
door de eeuwen heen

III DEEL. — VAN AF DE FRANSCHER
REVOLUTIE

Instelling en afschaffing der «Rols».

Voordracht gehouden in «Ons Huis» op
Dinsdag 25 dezer, door den heer F. NOVE.

Welke hervormingen werden door den
nieuwen wetgever tot stand gebracht in 't
voordeel der gevonden en verlatene kin-
deren?

Bij decreet van 10 September 1790 werden
de renten, het vrije gebruik van gouden en
alle rechten ten voordeele van bisdommen
abdiijen, geestelijke orden, enz. afgeschaft,
en werd de zorg van den arme, dus ook de
zorg der vondelingen en verlaten kinderen
opgedragen aan de openbare besturen: ge-
meenten en departementen.

Die laat was zoo groot en de middelen
waren zoo gering dat de Staat bij decreet
van 3 September 1791 op zich nam zelf ge-
stichten te openen om die ongelukkige kin-
deren op te voeden. Die kinderen moesten la-
ter den Staat toebehooren en werden, daar-
om geheten: Les enfans de la Patrie. Op de
begroeting des lands werd eene som van
2.000.000 fr. ingeschreven te verdeelen onder
de verschillende inrichtingen.

Die groote bezorgdheid deed het getal
vondelingen en verlaten kinderen in 2 jaar

tijsd zoo aangroeien dat de Staat bij decreet
van 19e en 24 Maart 1793 zijne tusschen-
komst bepaalde tot het 1/5 der onderhouds-
kosten maar, de andere 4/5 moesten opge-
bracht worden door de departementen, de
gemeenten, de godshuizen; men moest maar
de goederen der vondelingshuizen verkoop-
pen.

Hoe begreep de Staat de opvoeding dezer
kinderen? Zij bleven in de gestichten of wer-
den op den buiten besteed mits vergoeding
tot hun 12e jaar; dan moesten zij eenen
stiel leeren, er werd tot 100 fr. per jaar en
dat gedurende 2 jaar betaald voor den leer-
tijd. Dan bleven de kinderen tot schade of
bate der voedsters of patroons.

De Staat erkende ook aan de arme moe-
der het recht op onderstand, om haar kin-
deren zelf te kweken of te doen kweken.

In elk distrikt moest een moederhuis ge-
opend waar de onwettige kinderen dadelijk
mochten verlaten worden.

Aan vrouwen van slechte zeden moesten
de kinderen ontnomen worden.

Verwaarloosde of slecht geplaatste kinde-
ren werden aan de voedsters onttrokken en
elders uitbesteed. 5 wereldlijke beheerders
werden gelast met het bestuur van de goe-
deren der Godshuizen. Kinderen van slecht
gedrag deed men naar bijzondere inrichtin-
gen onder strengere tucht.

Dat was zeer menschelijk maar moedigde
zoo zeer het losbandig leven aan, dat op
enkele jaren het getal gevonden en verlate-
ne kinderen meer dan verdubbeld was.

In 1801 waren er in Frankrijk 83.000 «en-
fants de la Patrie».

In alle hospitiën werden zooveel wettige
als onwettige kinderen aangebracht en aan-
vaard; gekende ouders brachten er pasge-
boornen om ze door den Staat te laten op-
voeden en ze dan terug te vragen. Ambachts-
lieden die voor eenigen tijd zich uit den lan-

ONS ZONDAGSBLAD

Eene novelle, zooals alléén Virginie Loveling ze schrijven en voelen kan, opent het nieuwe Bijblad; Oude Lastdieren is eene perel van stijl en van gevoel.

De herdenking van Napoleon De Keyser, een Vlaamsch democratisch voorlooper en werkelijk vergeten naam, geeft aan E. Hendrickx gelegenheid zeer belangrijke bijzonderheden bekend te maken. Met belangstelling wordt het hoofdstuk te gemoet gezien, dat aan De Keyser's «Natuur-recht» zal gewijd zijn.

Wrbeging maakt ons bekend met een nieuwen medewerker; Rosse Noel en 't Jongentje dat gazetten ventte zijn van de hand van goede bekenden onder lezers; het eerste draagt den naam van A. M. Minne, het tweede dien van Jozef De Graeve.

Naast het vervolg van de herdenking van Napoleon Destanberg, door Lodewijk De Vriese vinden de lezers in het nieuwe nummer de verrassing eene zeer mooie houttekstplaat: de beroemde Gioconda van Leonardo da Vinci; de begeleidende tekst werd ontleend aan twee beroemde schrijvers over Kunst-aangelegenheden: Max Rooses en Théophile Gautier.

Europeesche Oorlog

In West-Vlaanderen en in 't Noorden van Frankrijk

Officiële telegrammen:

Uit Deutsche bron

Groot Hoofdkwartier, 3 februari.

Westelijk oorlogsterrein.

In Vlaanderen antwoordde de vijandelijke artillerie levendig op onze in breed front doorgevoerde sterke beschieting der vijandelijke stellingen.

Noordwestelijk van Hulluch bezetten wij twee voor ons front door de Engelschen ontgloeide roochter. In de streek van Neuville verhoogde de vijand in de namiddagen zijn artillerievuur tot groote heftigheid. Ook op andere punten van het front ontwikkelden zich levendige artillerie, in de Argonnen handgranaatgevechten.

Onze vliegers schoten een Engelsch en een Fransch strijdvliegtuig in de streek van Peronne neer. Drie der inzittenden zijn dood, de Fransche waarnemer is zwaar gewond.

Oostelijk en Balkan-oorlogsterrein.

De toestand is over 't algemeen onveranderd.

Opperste Legerbestuur.

Uit Fransche bron

PARIS, 3 Februari. Eerste bericht: Tusschen Avre en Aisne richtte onze artillerie haar vuur op breukkolonnen in de streek der Meulin-sous-Tourvent, evenals op een pit het station Lassigny-komenden spoorwag in de Argonnen brachten wij op de hoogte 126 bij Haute Chevauchée een mijn op ontloffing in den Elzas brachten onze batterijen een munitiekamp bij Orben, zuid-oostelijk van den Bonhomme-pas tot ontloffing. In de streek van Sondernach (zuidelijk van Munster) veroverden de Duitschers een enver luisterposten; een tegenaanval verjoeg ze direct.

Tweede bericht: In Artésie tamelijk levendige mijnenstrijd. In de nabijheid van den steenweg naar Rijsel bracht onze artillerie drie ontloffingen tweeweg in de streek van Vimy. Noordwestelijk van Berry au-Bac op den marsch zijnde Deutsche troepen werden door ons kanonvuur verrast. In Champagne bombardeerden wij de werken van den vijand noordelijk van Souain. In Woëvre werkten wij op twee mijnenwerpers noord-oostelijk van Flirey. In Lotharingen vernielden onze batterijen op de hoogte van 423 oostelijk van Senones een vijandelijke blokhuis. Op het overige frontdeel kanonvuur.

Uit Engelsche bron

LONDEN, 3 Februari. Officieel. Een Engelsche afdeling is in de buurt van Kemmel naar Wytschaete de Deutsche loopgraven binnengedrongen. De loopgraven waren vol soldaten. Overdag aanmerkelijke werkzaamheid van de artillerie in de buurt van Fricourt, ten Noorden van Loos, en ten Noorden van Wulverghem. Gisteren avond wierp een onzer patrouilles een beschieting van een vijandelijken wachpost handgranaat in den aan 't noord-oostende van Frise opgestelden vijandelijken post. Heden vroeg tegen 11 uren 30 minuten poogde de vijand eenen overvloedigen aanval tegen onze loopgraven langs den weg van leperen naar Pillek; aan den aanval van eenen artillerievoorbereiding voorafgegaan; hij werd door ons vuur gemakkelijk afgeweken.

De oorlog tusschen Italië en Oostenrijk-Hongarije

Uit Oostenrijksche bron

WEENEN, 3 Februari. — Aan het kustlandsech front waren de artilleriegevechten zeer op meerdere punten zeer levendig. Op het Tolmeinsch bruggenhoofd verwijderden onze troepen door mijnaanval de stelling westelijk van Santa Lucia. In door den vijand verlatene loopgraven werden talrijke wapen en veel oorlogsmateriaal aan ons overgemaakt.

Uit Italiaansche bron

ROME, 3 Februari. — In 't Lagarinald hernieuwde de vijand op 31 Januari 's morgens met ondersteuning zijner artillerie zijne vroege aanvallen tegen onze stelling noord-oostelijk van Mori, die als te voren vast in 't bezit onzer troepen is.

In 't Suganadal hadden botsingen van kleine afdelingen plaats. De door de onzen verraste vijand werd overal teruggeslagen.

In de streek van Görz en op den Karst gewone bedrijvigheid der beide artillerieën. Wij beschoten een op marsch zijnde afdeling tusschen Marofitini en San Martino.

Zuidwestelijk van San Martino del Carso drong een onzer afdelingen in een deel der vijandelijke loopgraven; zij wierp er 50 bommen in.

Aan de Russisch-Poolsche-Galicische grens

Uit Oostenrijksche bron

WEENEN, 3 Februari. — Noord-oostelijk van Bojan mislukte een tegen onze voorposten gericht Russische overval. In Oost-Galicie en aan het Wolhynisch front werd wederzijds groote vliegersbedrijvigheid bestatigd.

Een der Russische eskaders wierp zes bommen op Buczac, waarbij twee inwoners gedood en meerdere gewond werden, een ander kwetste door een bom noord-oostelijk van Luch drie even ingebrachte Russische krijgsgevangenen. Onze vliegtuigskaders wierpen met gevolg bommen in de streken westelijk van Czortkow en noordelijk van Zabaraz. Anders stellingwijze artilleriestrijd.

De oorlog op den Balkan

Uit Oostenrijksche bron

WEENEN, 3 Februari. — De in Albanie vooruitdringende Oostenrijksche-Hongarsche strijdkrachten hebben met de voorposten de streek westelijk van Krupa bereikt. In Montenegro niets nieuws.

De strijd om de Dardanellen

Uit Turksche bron

KONSTANTINOPEL, 3 Februari. — Aan het Dardanellenfront wierp op 31 Januari een kruiser ter hoogte van Tekke Burun twaalf granaten op de omgeving van Seddi Bahr en verwijderde zich dan. Van de andere oorlogsterreinen ligt geen gewichtig bericht voor.

OP ZEE

Uit Oostenrijksche bron

WEENEN, 3 Februari. — Op 25 Januari bombardeerden vijf, op 27 Januari twee en op 1 Februari drie onzer zeevliegtuigen Durazzo en namelijk de tentkampen bij de stad met tamelijke uitwerking. Zij keerden trots heftige beschieting door landbatterijen en oorlogsschepen telkens onbeschedigd terug. Op 2 Februari werd Walona door drie zeevliegtuigen gebombardeerd. Daar werden de havenplaatsen, flottanten en tentkampen dikwijls getroffen. In 't heftig vuur der land- en scheepsbatterijen bevonden een der vliegtuigen in den motor twee treffers, waardoor het tot neerdalen in zee gedwongen werd. De leider der groep, luitenant-luitenant Konjonic, liet zich zonder aarzelen nevens het beschadigd vliegtuig op de door een Bora sterk bewogen zee naar, en het gelukte hem, trots het vuur der batterijen op Saseno en van twee met volle kracht aanvarende vernielers, de twee ongedoerd gebleven vliegtuigofficieren in zijn vliegtuig op te nemen, het beschadigd vliegtuig grondig onbruikbaar te maken en met de dubbele bemanning juist nog te rechter tijd weer op te stijgen en na een vlucht van 220 km. in de golf van Cattaro goed terug te keeren.

De «Appam»

Naar de «Times» uit New-York vernemen, werd de «Appam» door eenen gewapenden Duitschen stoomer, en niet door een onderzeeboot prijsgemaakt. De passagiers hebben verklaard, dat 18 Januari, 's morgens vroeg een onbekend schip de «Appam» naderde en twee schoten voor den boeg loeg. De «Appam» meende aanvankelijk met een

zeeovertoer te doen te hebben en antwoordde op hare beurt met twee schoten, die echter zonder uitwerking bleven.

Van beide schepen werden de reddings-schepen uitgezet en een der sloepen van de «Appam» geraakte zelfs tusschen de twee schepen bekneld. Het werd geheel vernield. Daarop kwam een afdeling van het Duitsche schip aan boord van de «Appam» en luitenant Harrison gaf zich over, daar hij inzag dat verderen tegenstand nutteloos was.

Daarna kwam luitenant Berg met eenen prijsbemanning van 22 koppen aan boord en het Duitsche kaperschip verdween, na eerst een groot aantal gevangenen aan boord van de «Appam» te hebben overgebracht, die afkomstig waren van zeven gekaapte Engelsche schepen. De «Appam» werd vervolgens als hulpkruiser gebruikt en maakte zich later nog van twee Engelsche schepen meester. Het schip kwam in Amerika aan onder den naam «Zijner Majesteit's schip Appam».

Aangaande het verder lot van de «Appam» melden berichten uit Amerika aan Rotterdamse bladen dat men in de regeeringsmiddelen te Washington het goet bestrijdt als zou de interneering van de «Appam» reeds bevolen geworden zijn. Het is eene zeer moeilijk op te lossen kwestie, daar eerst moet beslist worden of de «Appam» als Duitsche prijs dan wel als Duitsch hulpkruiser moet worden beschouwd.

Schepen gezonken

LONDEN, 3 Februari. (Reuter.) Volgens een Lloyd's-bericht zijn de Belgische trawler «Marguerite» en de schuiten «Hilda» van Lowestoft en «Atlantis» gezonken. De bemanningen zijn gered.

De «Patria»

Het stoomschip «Patria», uit Zeeuden hier binnengekomen, dat het in de Noordzee vijf Zeppelins heeft gezien, koersende om de West.

Dit waren blijkbaar de Zeppelins die den aanval op de Oostkust van Engeland hebben gedaan.

Zwapening

KEULEN, 3 Februari. (Part.) De «Kölnische Zeitung» zegt uit goede bron te hebben vernomen, dat Frankrijk al zijn post- en koopvaardij-schepen heeft gewapend.

In het Buitenland

In Nederland

Eene huiszochting in de bureauren van de «Telegraaf»

Gisteren heeft het Nederlandsche gerecht eene huiszochting in de bureauren van de «Telegraaf» gedaan en heeft er een groot aantal documenten in beslag genomen. Men heeft eveneens eene huiszochting bij den heer H. M. C. Holdert en zijn broeder gehouden.

Volgens de «Telegraaf» staan deze perkwisities in verband met het anti-moekel-bureau, door de «Telegraaf» ingericht.

Kamiel Huysmans en de Internationale

MAASTRICHT, 3 februari: Kamiel Huysmans heeft zijn gezichtsplan omtrent de Internationale uitgezet in een meeting te Amsterdam in de zaal «Bellevue» door de Social-Democratische Arbeiderspartij georganiseerd. Gezel Kamiel Huysmans hoopt dat de vrede op dezen grondslag zal zijn, dat een nieuwe oorlog nog onmogelijk kan ontstaan en dat in den voorwaarden der internationale verbanden tusschen arbeiders zullen kunnen hersteld worden. Hij heeft met kracht geprotesteerd tegen de beschuldiging, dat hij er zich op toelegt voor een ontijdigen vrede te ijveren.

In Zwitserland

Militaire verdedigings-toekensidelen

Men meldt uit Bern dat de Bondsraad gisteren eene verordening uitgegeven heeft waarbij al de Zwitsersche onderdanen van 16 tot 60 jaar, die vroeger reeds gedrid geweest zijn met geweer of karabijn, in hoedanigheid van schutters leel uitmaken van eenen schuttersvereniging, of op andere wijze met de behandeling van geweer, karabijn of lichtgeweren vertrouwd zijn, zich aan een persoonlijke monsterring moeten onderwerpen en hunne schuttersbekwaamheid bewijzen.

Alle Zwitsers, vreemdelingen, die geweren, karabijnen of jachtroeren bezitten, moeten deze wapens bij de monsterring mede brengen. De niet-dienstplichtige Zwitsers der jaarklassen 1883 tot 1893 zullen zich in eene nieuwe keuring moeten onderwerpen. In gebreke blijvenden zullen voor het militair gerecht getrokken worden.

In Engeland

Papierneed

De dreigende schaarste aan papier — nu de regering voornemens is den invoer van grondstoffen voor de papierfabricatie te beperken — zal wellicht ook ten gevolge hebben, dat een wijziging zal komen in den dagbladverkoop in Engeland. Het was daar immers minder gebruikelijk zich te abonneren, maar men heeft zijn dagblad bij 't nummer. Een gevolg hiervan was, dat er dikwijls door de couranten zeer veel exemplaren werden overgedrukt, omdat men geen juiste grondslag had voor de vraag, die van dag tot dag en dikwijls zeer sterk, wisselde. Zoo werd veel papier verspild en

bruikt en ten einde dit nu voortaan te voorkomen, dringt de «Daily Chronicle» er op aan, dat men zich zal abonneren, ten einde op die wijze de papierverspilling te voorkomen.

Op den Balkan

In Griekenland

De Grieksche minister van Marine

ATHENE, 3 febr. (Havas): De Grieksche minister van marine, die het stoffelijk overschot van minister Theotokis naar Korfoe had begeleid, bracht een bezoek aan de Fransche vloot, die bij dat eiland gestationeerd is.

De Servische troepen op Korfoe

ROME, 3 febr. (Havas) Het aantal troepen, dat per dag te Korfoe ontschoept wordt bedraagt 6000 man. De inrichtingsarbeid wordt geregeld voortgezet en de gezondheidstoestand is zeer bevredigend.

De reden voor de bezetting van het Grieksche Fort door de Franschen

Het kleine fort Kara Burun, dat de Franschen bezetten om het oostelijk uitende der golf van Saloniki had slechts een bezetting van 80 grieksche soldaten. De Frantzen geeft als reden voor de bezetting van dit fort op, dat kort geleden een Italiaansche transportstoomer voor Kara Burun getorpedeerd is geworden.

In Montenegro

Noorden en straf-uitvoeringen

LONDEN, 3 febr. (Reuter.) De «Daily Telegraph» vernemt uit Rome: Volgens berichten, die langs een omweg uit Montenegro zijn gekomen, zijn generaal Betsir en majoor Lompar in hun huis vermoord. Aanplakbiljetten, waarin de capitulatie van Montenegro werd bekend gemaakt, zijn van de muren afgetrokken als gevolg waarvan de Oostenrijksche militaire overheid een aantal burgers heeft gevangen genomen, van welke later een aantal is geëxecuteerd.

BERLIN, 3 febr. (Korresp. Norden): De «Neue Freie Presse» vernemt van een bevrinden Oostenrijkschen vlieger-officier over de opstootjes in Montenegro, dat de gevangenen op 12 Januari kennis kregen dat te Niksita onlusten waren uitgebroken, waarop de krijgsvangenen op 13 Januari van Danilograd naar Podgoritza werden verplaatst.

Op 14 Januari braken onlusten uit te Danilograd, waarbij twee staf-officieren vermoord en de magazijnen geplunderd werden. Op 20 Januari sloegen de onlusten naar Podgoritza over: de magazijnen van levensmiddelen, alsook de militaire opslagplaatsen werden bestormd. Er hadden straatgevechten plaats, waarvan officieren getuigen waren. De opstand werd betoogd met twee machingeweren, die een bloedbad aanrichtten. Bij het begin der onlusten vertrok koning Nikolaas met de ministers naar Podgoritza en Skoetari om zich in te schepen.

De vertegenwoordigers der regering en den Vrede

WEENEN, 3 febr. (Korresp. Bureau). De oorlogscorrespondent van de «Neue Freie Presse» heeft een onderhoud gehad met de Montenegrijnsche ministers Radoelof en Popovits. Dezen verklaarden, dat het op hun aanraden was geweest, dat de Koning het land had verlaten om de mogelijkheid uit te schakelen, dat hij zou worden gevangen genomen. want daarvoor bestond inderdaad gevaar. De ministers verzekerden, dat het in Montenegro achtergebleven gedeelte van de regering, te weten zichzelf en generaal Wesovits, volgens de grondwet volkomen bevoegd was vrede te sluiten, vooral daar zij met toestemming van den Koning en op grond van bepalingen van de grondwet de regering in handen hadden genomen.

In Roemenie

Leening

KOPENHAGEN, 3 februari: Volgens eene melding van het blad «Birschewia Wjedo mostia» uit Bukarest zou Roemenie eraan denken in den naaste tijd in Engeland eene leening van tien miljoen pond sterling (1 p. s. = 35 fr.) aan te gaan.

In Portugal

Verdere onlusten

GENEVE, 3 febr. (Havas) Van Lissabon, Portugal's hoofdstad komen berichten dat de minister van Justitie met revolvergeschoten aangevallen werd en hij zich eveneens met den revolver verdedigde. In 't Paleis van Belem zou een brand uitgebroken zijn. Bommen ontploften in verschillende wijken. Politie-onderzoekers deden vele bommen en ontploffingsmateriaal ontdekken. 17 soldaten werden bij de laatste onlusten gewond. Door de bommen is een persoon gedood en meerdere gekwetst.

In Turkije

Zelfmoord van den Turkschen kroonprins

WEENEN, 3 Februari: De «Sudlaw Corresp.» deelt uit Konstantinopel opzeden de zelfmoord van den turkschen kroonprins Yussuf Izzeddin mede: De prins bogde de zelfmoord in een volledigen toestand van zenuwverlamming en waarschijnlijk ook in

een oogenblik van stoornis in de hersenen, door zich de aders open te snijden. De prins heeft sinds lang aan eene erge zenuwziekte geleden. Hij zocht de genezing, zonder te evenwel te vinden, in het sanatorium van Edlach (Schmerzing). De gezondheidstoestand van prins Yussuf was na zijn terugkeer te Konstantinopel zoozeer verbeterd, dat men in zijne omgeving van zijn verval bewust werd.

Prins Yussuf laat eene dochter en een zoon na, die niet voor de troon in aanmerking komen. De kroonopvolger is de jongste broeder van den Sultan, Wahid Heddin Effendi, die 6 jaar jonger is dan den overleden prins Yussuf Izzeddin.

Wahid Heddin Effendi heeft twee dochters.

In Rusland

De Doema

BERLIN, 3 febr. (Korresp. Norden): Het «Berliner Tageblatt» ontleent aan de «Rijetsj», dat de metropoliet te Petersburg bij den aanpak op verhoor is geweest. Dit staat waarschijnlijk in verband met een spoedige opening der Doema. Gorkemkin verklaarde, dat de Doema op 28 dezer zal worden bijeengeroepen.

In Noorwegen

Het traktaat aangaande de onschendbaarheid der Scandinavische landen

Men meldt uit Kristiania dat de Storting in zijne geheime zitting van gisteren het voorstel der sociaaldemocratische partij, strekkende tot opzegging van het integriteitstraktaat, op het advies van den minister van buitenlandse zaken tegen 11 stemmen verworpen heeft.

Vereenigde-Staten

Belasting op de Amerikaansche munitiefabrieken

Volgens een telegram uit Washington wint bij de leden van het Congres de overtuiging immer meer veld dat binnenkort den munitiefabrieken eene speciale inkomstenbelasting zal opgelegd worden, hetgeen voor gevolg kan hebben dat de regeeringen der Ententemogendheden een veel hooger prijs voor alle soorten in Amerika bestelde munitie zullen moeten betalen. Deze belasting zou, naar men verklaart, ten minste in zekere mate diegenen bevredigen, die tegenstaanders zijn van munitievoor: een tweede heeft de regering geld noodig en de munitiefabrieken zouden zoodoende een deel hunner reussachte winsten in den vorm eener belasting aan de regering afstaan en nog wel eene belasting die niet uit hunne zakken, maar wel uit die der Ententemogendheden zou komen.

Bestelling van 10.000 machingeweren

NEW-YORK, 3 Februari. — De Engelsche regering heeft door het New-Yorkse Bankhuis Morgan et Co bij de Savage Arms Company in Utica (New-Yersey) 10.000 machingeweren (systeem Lewis) ter waarde van 40 miljoen besteld. De levering is over 9 maanden verdeeld, met zendingen van 120 stuks per maand.

BINNENLAND

IN LIJK

SERAING. — Een belangrijke diefstal. — In den nacht van Maandag is op den hoek van de rue Molinay en de rue des Piers, een brutale diefstal gepleegd in den schouwink welke door Madame Wed. Klinger en hare kinderen gehouden wordt. De dierven moesten door de deur, die in de «passage Collard» uitkomt, binnengedrongen zijn. Zij hebben eene groote hoeveelheid schoenen en andere voorwerpen van waarde medegenomen. Zoodra Maandag morgen de diefstal bekend was, heeft de politie, die in der haast gewaarschuld werd, een onderzoek ingesteld. Tot heden heeft men de dierven nog niet kunnen ontdekken.

Verdere bijzonderheden. — Een mijnwerker, die naar zijn werk ging, zag dat het paneel van de vestibuledeur, welke in de «passage Collard» uitkomt, eruit was en op den zijweg was geworpen. De man verwittigde de winkelierster, die geheel ontdaan tot de ontdekking kwam, dat haar huis geplunderd was. De dierven, want zij moesten minstens met tweeën geweest zijn, moesten binnentje wel kennen, te oordeelen naar de wijze waarop zij te werk waren gegaan. Zij hadden het paneel uit de deur genomen door ongeveer 90 gaatjes te boren met de hulp van een engelsch boortje, en zijn toen het huis binnengedrongen, alwaar zij van 120 tot 130 paar laarzen, ter waarde van 120 tot 20 fr. per paar, een zeer kostbaar gouden horloge, een gouden trouwring, die aan den binnenkant het opschrift draagt: «Alexandre et Félicie, den 7-2-1905» medegenomen hebben.

De commissaris van politie Jeunehomme die onmiddellijk ervan in kennis was gesteld, kwam dadelijk met agenten ter plaatse en deed de gebruikelijke onderzoekingen en zette zich toen terstond aan het werk om de dierven te ontdekken. Een paar laarzen welke in den winkel gevonden werden, werden door een der dierven vergeten; een ander paar werd op een ledig terrein gevonden niet ver van het beuolen huis gelegen. De politie heeft eerst lieden, die in de omgeving slechts geboekt staan, verdacht; hiernaard gen werden bij hen gedaan, doch zonder enig gevolg.

De diefstal, welke met eene verlamming en stontmoedigheid gepleegd werd, onteltelijke in de gehele straat veroorzaakt. Men is overtuigd dat de dierven van welke zijlen niet worden

Te Antwerpen

LETS VAN BELANG VOOR DE GE-STEUNDE WERKLOOZEN

Een cenzendbrief is gezonden aan elk lid dat makende van het Woning-Komiteet, Meirplaats, 48.

Dese luidt als volgt:

Antwerpen, 28 Januari 1916.

Mijnheeren,

Wij vernemen dat gij, in uwe bezorgdheid om huurgeschillen te beslechten, soms bij menschen, die onderstand van het Nationaal Komiteet ontvingen, aandringt opdat zij huur zouden betalen.

Op uw verzoek zijn plaatselijke komiteeten zelfs zoo verre gegaan aan ondersteuning mede te deelen dat de huur geheel of gedeeltelijk van den steun zou afgehouwen worden.

Wij hebben de eer u te verzoeken, dergelijke pogingen om een vergelijking te treffen tusschen HUISBAAS en HUURDER nooit meer aan te wenden. De verschillende hulp-gelden, door het Nationaal Komiteet aan behoeftigen verleend, dienen om hen in het leven te houden.

Er kan geen sprake zijn die velden door bemiddeling der behoeftigen in de handen van EIGENAARS te laten komen.

Wij hebben integendeel herhaaldelijk aan plaatselijke komiteeten bevolen wel toe te zien dat geen onderstand worde gebruikt tot betaling van huishuur.

Zij mogen dus nog veel minder bij de be-deelden aandringen opdat deze HUUR opbrengen.

Aanvaardt, mijnheeren, de betuiging onzer hoogachting.

Voor het Provinciaal Hulp-Komiteet:

(g.): Fr. Franck.

Dese brief zegt klaar, dat het de komiteet-leden verboden wordt, bij geschillen tusschen huisbaas en huurder, den huurder die ondersteund wordt enz. iets te doen betalen voor huishuur.

Wij wisten sedert lang het gedacht van het Nationaal Komiteet, dat was: dat van den steun geene huishuur mocht betaald worden, en wij meenden eens dezer dagen sommige komiteet-leden onder den arm te nemen, vooral diegenen van het 4e kanton, waarin een zeker Goetschalck zocht.

Die heeren hebben zoo al wat centen van behoeftigen ontnomen, die naar den zak van den eigenaar zijn gegaan.

Werd meer dan tijd dus, dat bovenstaande regelen voor sommige komiteet-leden werden uergelegd.

De behoeftigen en komiteet-leden weten nu waaraan zich te houden.

TE GENT

(Tweede Aardappelverkoop)

Op vertoon van deel A der roode kaart levert de winkelier de aardappelen af aan zijn klant. De bezitters eener blauwe kaart van den 1e verkoop overhandigen aan den winkelier hunne gele aardappelbons.

De winkeliers:

der 1e en 2e wijk komen betalen maandag 7e Februari 's voormiddags;
der 3e wijk komen betalen maandag 7e Februari, 's namiddags;
der 5e wijk komen betalen dinsdag 8e Februari, 's voormiddags;
der 4e wijk komen betalen dinsdag 8e Februari, 's namiddags;
der 6e wijk komen betalen woensdag 9e Februari, 's voormiddags;
der 7e wijk komen betalen woensdag 9e Februari, 's namiddags;
der 8e wijk komen betalen donderdag 10e Februari, 's voormiddags;
der 9e wijk komen betalen donderdag 10e Februari, 's namiddags;
der 11e wijk en Ledeberg komen betalen vrijdag 11e Februari 's voormiddags;
der 10e wijk komen betalen vrijdag 11e Februari, 's namiddags;
van St-Amandsberg komen betalen zaterdag 12e Februari 's voormiddags;
van Gentbrugge komen betalen zaterdag 12e Februari, 's namiddags.

's Anderendaags, 't zij 's voormiddags 't zij namiddags volgens hun opgegeven

Feuilleton van 's Vooruit' (21)

De Groote Poort

Landoerhuizersroman van

WILLEM GREMER

Wittkamp kwam langs een in aanbouw zijnde huis, waarvan de schutting geheel bedekt was met bijna manshooge aanplakbiljetten, reclame voor de dagelijkse sensaties der schouwburgen. Het was op alle hetzelfde: 'ruwe en tegelijk sentimentele zucht naar sensatie, vermengd met seksueel genot in wredeheden. In een scène werd een geboeid meisje een gloeiend ijzer voor 't gezicht gehouden. Als haar bruigom niet een ake onderkent, zullen haar de oogen uitgebrand worden.

In een ander stuk 'De Koningin van den Nacht' werd een vrouw doodgefoeterd 'Sterker tot zij sterft', schreeuwde de misdadige koningin. Dan kwamen schakelingen, vervolgingen, gevechten tusschen misdadigers, politie-agenten, lichtkoken, en tot slot een sentimentele, leugenachtige voorstelling van het leven eener jonge vrouw, die liever niet haar kind in het dakkamerijte verhoort dan dat zij haar eer verkoopt. Overal vreeselijke smakeloosheden, revolvers, messen, branden.

En dese dingen waren overal. Geen vrij stukje meelwerk, geen hoek dien

wordt, mogen de winkeliers hunne aard-appelen afhalen aan de voorhaven.

De bevelen aan den afleveringsdienst in de Voorhaven gegeven zullen verscherpt worden, opdat enkel goede en gave aard-appelen in 't vervolg zouden worden besteld aan de winkeliers.

De winkeliers zijn verplicht lijst te houden van hunne klanten en daarop te vermelden naam, adres en hoeveelheid aard-appelen waaraan iedereen klant recht heeft als rantsoen.

De inwoners moeten hunne aardappelen afhalen bij hunne winkeliers een of twee dagen na de aflevering aan de Voorhaven.

Stadswerk (Regie) of Bazenwerk

De Syndikale Kamer van aannemers der provincie Oost-Vlaanderen, heeft reeds meermalen, en verleden maandag nog in den Gemeenteraad, tegen de regie der schrijnwerkers geprotesteerd.

Dese heeren bestempelen deze inrichting met den titel van een onrechtvaardigheid, en doen zulke op een wijze die ons dwingt hen te antwoorden. Hunne bijzondere inlichtingen bewijzen dat die regie onvoldoende uitslagen oplevert en daardoor de belangen der stad kreunt.

Zeggen is gemakkelijk, bewijzen is veel moeilijker en wij zeggen de heeren, dat verkeerde inlichtingen hen volledig op een dwaalspoor hebben gebracht.

De werken door de regie der schrijnwerkers afgeleverd zijn onder alle opzichten verzorgd: de benodigheden zijn van goed gehalte en de werklieden zijn vakmannen die gevoova waren in de werkhuisen der heeren ondernemers *enig en goed* te werken.

De intressen der stad kennen daarbij niet benadeeld worden, want het is onbetwistbaar gemakkelijker een ernstige controle in te richten in één groot werkhuis dan bij honderd bijzondere patronen.

De heeren der Syndikale Kamer zijn zoo goed aan te nemen, dat regien met een prijs-waardig doel zijn aangegaan. 't Zal zeker wel daarom zijn dat zij se van bij den aanvang bekanten en trachten te vernietigen. Bij aanbesteding aan bijzondere patronen zouden de uitslagen beter geweest zijn: Waar is het bewijs? De stad had in al te gevallen dan heel veel kans eens flinke geldboete op den nek te krijgen als de werken niet op tijd waren uitvervoerd!

Lastencohieren doen drukken, patroons uitnoodigen, aanbestedingen uitschrijven, vraagt tijd en geld en gedurende dien tijd zijn de werken, dadelijk in de regie aangevange, reeds een heel eind gevorderd, en somtijds gelovend.

Op wenscht de Syndikale Kamer mis-schieten dat het werk, zoo maar uit de hand, aan baas X of Z gegeven wordt, en vragen wat zij willen aan prijs, en de anderen mogen toelijken! Dat zou onrechtvaardig zijn. Men zou, bij aanbesteding, hetzelfde getal arbeiders werkelijk maken en in de lastencohieren bijzondere bepalingen aangaande werken en loon kunnen aanstippen, zeggen de heeren.

Ja! Wij kennen dat: de bazen zouden die bepalingen soms aardig omspingen! Al-tijd hebben zij getracht de voorschriften aangaande minimum van daalton en maximum van werken, in de lastencohieren opgenomen, te ontduiken.

Tegen dese misbruiken voert de vakvereeniging nog altijd strijd. Onophendelijk moet zij werken opdat de werklieden hun recht niet worden onthouden. Dit is zoo erg, dat het stedelijk bestuur een bijzonder bediende heeft moeten gelasten een oog daarop te houden. Zelfs in dese droeve tijden moeten wij aandringen om van zekere bazen de betaling van het rechtmatig loon te bekomen.

De belangen der stad waren in NIETS door de aanbesteding bevoordeeld. Vraag het eens aan de onderzoekscommissie der opeschingen wie de belangen der stad behartigt, de regie of de bijzondere patronen? Gij zult daarvoor antwoord krijgen dat voor sommige werken de stad 40 tot 50 % meer betaald heeft aan bijzondere onderne-mers dan hetzelfde werk in de regie heeft gekost.

Dergelijke feiten bewijzen beter dan elken

lange bewijsoveringen het nut der regie en de noodzakelijkheid om haar te handhaven.

Daarbij, gevolg gevond aan uw vroeger schrijven, heeft de stad een commissie van drie gemeenteraadsliden aangesteld, gene-men uit de verschillende groepen, om de werkmakende der regie te controleren.

Zijn er klachten gekomen van de commis-sie?

Integendeel. Zij was oomgeend en geluk-kig te constateren dat het werkhuis goed in-gewerkt was en degelijk werk op den kortst mogelijke tijd af te leveren.

Wij nemen aan dat sekere patroons moei-lijke tijden beleven. Waarom laten dan zij, die gedurende den oorlog groot geld hebben ge-wonnen, de werken die nog in aanbested-ing worden uitgeschreven, aan hunne on-gelukkigere ambtgenooten niet? Dat ware een bewijs van solidariteit! Wij zien echter het tegendeel gebeuren: het zijn juist diege-nen die trachten alles in te slikken.

De Heeren der Syndikale Kamer vinden goed ons te herinneren dat zij kiezers zijn. Wij willen die heeren doen opmerken dat wij ook werklieden, kiezers zijn der stad en dat de arbeiders hunne eigenvaardigheden in den gemeenteraad hebben gevonden, niet al-leen om de belangen der stad, maar om ter-veltertijd de belangen der werklieden te ver-digden. En zijn dese belangen niet even waardig verdedigd te worden als die der heeren van de Syndikale Kamer? Hoe noo-dig die afgevaardigden zijn, bewijst het feit dat men enkel sedert hun introde in de wetgevende en besturende lichamen begen-nen is met van de gegroede grieven en klachten der uitgebuite arbeiders rekening te houden. De gekozenen der Gentse wer-kerbevolking hebben dus een driefoudigen plicht te vervullen: hunne beste krachten te wijden om onze stad uit haar neteligen toestand te redden, te zorgen dat de financiën der stad zoo goed mogelijk worden besteed en ook te waken dat de rechten der arbeiders worden gerespecteerd.

Dat zij dien plicht begrijpen en behoorlijk vervullen, bewijzen hunne houding en hun-ne werkzaamheid en de uitslagen die zij kwamen.

JOHN DE BACEN,

Meubelmakergast en

Gemeenteraadslid.

Te St-Nikolaas

HELPT DE ARMEN!

't Is tot de rijken, de gelukkigen der aar-de, dat wij dit woord richten. Een schrik-kelijke nood heerscht in de gemiddelen der werkeloosen, een nood die uwe gedachten te boven gaat, mijnheeren en mevrouwen.

Er wordt honger en koude geleden in onze stad; vele arme menschen eten thans be-stendig droeg brood, zoodat sommige hou-den. Bijgevolg is er ook geen beter noch smoot in huis om wat smakelijke saus op hunne aardappelen te gieten.

Ten minste zoo erg is het gemis aan zoep bij de armen. Zeep is er wel genoeg te beko-men, doch er is geen geld om se te koopen. De lempen die nog overblijven van het vroegere ondergoed, kunnen niet meer op tijd gewasschen worden, en de gevolgen van zul-ken toestand zullen met den zomer niet lang uitblijven.

Verstaat gij dat wel, gelukkige beritters?

Zoo gij meent dat wij overdrijven, steekt dan eens arme henderd franken op zak en beziekt op een avond een dor werkerwijken; wanneer gij in sommige woningen bin-nentreedt, zal men het dokkel der stoof moet opschamen om u te kunnen zien. De ar-moedige, de ellendige toestand zal u treffen en gij zult geven, geven om het spook van het zelfverwij van u te verwijderen, dat u zal toeroepen dat brave en naastge wer-kers met hun kroost kreveeren, terwijl gij nog aller in overvloed leeft.

Helpt de armen, o rijke lieden, nocht zult gij een schoone gelegenheid hebben om u door de hongerlijdende kleinen te laten se-genen.

VOOR DE KRIJSGEVANGENEN

Op zondag 6 Februari wordt door de Ver-eenigde Maatschappijen een wedstrijd voor Zangkantarietvogelen gegeven ten lokale 'Café de la Station', Stasieplein, bij den heer Th. Heyndrickx. De vogels zullen voor het publiek te hooren zijn, zondag, van 8 u. 's morgens tot 5 ure 's avonds, waarna uit-blijven.

spraak van de jury, die bestaat uit drie heeren-liefhebbers, vreemd aan de Maat-schappijen.

Er worden drie vergulde medallien ge-schenken. De opbrengst zal dienen voor de krijgsgevangenen onzer stad, in Duitsech-land verblijvend.

Namens het bestuur: Jos. Vergult; Gh. Bauwens; Vich. De Brandt; Al. Moul; Th. Heyndrickx.

Te Aalst

VALESSEN

Zondag aanstaande om 3 1/2 uren door gozel Jozef Ganté, uit Gent; onderwerp: De Bonnstijlen.

Bouwwerkers, timmerlieden, marmerbe-werkers, allen daarheen!

Woensdag aanstaande om 4 uren door Professor Galle, uit Gent; onderwerp: De Spinkande.

Mannen en Vrouwen van de katoenfa-brieken weet op post. Er is veel goeds en nuttigs te leeren.

Dese voordrachten zijn kosteloos en wor-den gegeven ten lokale 'Hand aan Hand' van Wanbekekaai.

De toegang is vrij vooreenieder.

H. Flips.

In 't Land van Oudenaarde

DWINGELANDIJ

Voor eenige weken kon men in 'Voornito-ten' 'Bericht aan de Werklozen van Oost-Vlaanderen' lezen, waarbij deze worden bericht dat al wie meent verzorgelijk te zijn zich mag wenden, mondelings of schrift-lijk, tot den Sekretaris van het Provin-ciaal Comité M. Vormant, wiens Bureau gevestigd is Ruyterstraat, 4, Gent.

Het overmaken van sommige klachten heeft reeds klaar doen blijken dat eenige komiteeten niet al te recht in hunne schou-ken liepen, en het Regionaal Comité van Oudenaarde heeft zich zelfs gram, ja zeer gram gemaakt!

Het heeft doen bekend maken dat er te Gent geene klachten meer zullen aanhoord worden.

Is dat waar?

Willen die kleine minstroren van Oude-naarde den dwingeland spelen over de verongelijkte werklozen?

Te Meilegem

Er gebeuren hier ocht schandalige feiten. De verkooppingen van het Voedingskomiteet en de gedeelingen van het Steun- en Werklozenkomiteet gebeuren in de herberg 'Het Gemeentehuis', gehouden door den eersten Schepen en Voorzitter van die komiteeten.

Vóór den oorlog kon men soms in groote letters aan de vensterliiken van sommige herbergen lezen: 'Het is hier vandaag pintje dek; wie merst pinten drinkt zal meest koeken hebben.'

Te Meilegem zou er aan het Gemeentehuis mogen aangeplakt worden: 'Hier is het magazijn van het Nationaal Voedings-komiteet; wie moest pinten drinkt zal het eerst en best en meest besteld worden.'

Is dat niet schandalig?

En wat nog aandaliger moet heeten, is, dat de arme werklozen verplicht zijn soms uren en uren lang in die herberg te wachten en dus aangezoet worden druppels en pinten te drinken alvorens de gedeel-ingen gedaan worden.

Het is aan de werklozen, die willen on-dersteund worden, verboden herberg te houden, maar om dien steun te ontvangen zijn zij verplicht in een herberg te gaan!

Hee rijmt men dat te samen?

Bericht aan het Provinciaal Komiteet, want in het Regionaal Komiteet te Oude-naarde heeft men oogen om niet te sien en ooren om niet te hooren!

Te Vilvoorden

DE PATATTEN

Overal klaagt men over de schaarschte van dit onmisbaar voedingsmiddel: in onze stad lijden wij er dus ook onder.

Wat is eigenlijk de oorzaak ervan?

Houden de landbouwers de aardappele verborgen? Zoo ja! dan ware dat in deze tijden van algemeenen nood een waar schandaal.

Maar wie bewijst dat het zoo is?

Verzichende gemeenten van ons kanton waren aangewesen om aan onze stad patat-ten te leveren. Maar wij zien daar weinig van afkomen. Zijn te Perck de noodige pa-tatten niet meer?

Dat diegenen die in de herbergen alles wat de komiteeten en openbare besturen doen, kritiekeren, hunnen ledigen tijd eens nuttig wilden besteden met een ginderpoek te doen. Dan ten minste zouden zij eens iets goeds uitgezocht hebben.

Maar vraagt zulke aan die schreuwere niet; ze zijn slecht in staat om af te breken wat anderen opbouwen.

Intusschen stelt elken zich de vraag: 'Wag zal het zijn binnen een paar maanden indien er nu geen uitkomst wordt gevond-en?'

DE BEPLANTINGEN

Een groot getal gezinnen hebben sekere steun gevonden in de landbouwafdeeling van het komiteet van onderstand.

253 gezinnen bekwamen inderdaad een lot grond om te beplanten, voor 't welk, aan een groot deel dezer, meest en plantgoed werd toegestaan.

Aan plantgoed werden te samen 12,736 kilo patatten uitgedeeld. (Periode 1915).

Voor 1916 zal de afdeeling van landbouw nog belangrijker worden, want meer dan drie hectaren grond werden nog bij aan de beschikking van 't komiteet gesteld.

Mochten de arbeiders met hun patatten-somst goed lukken, is voorzeker des wensc van allen.

Hoe meer er door de arbeidlozen zelf gewonnen wordt, hoe meer grond er vrucht-baar wordt gemaakt, hoe minder zal de schraapacht van den landbouwer zich doen gevoelen.

OP DE MARKT

Op de markt van zaterdag werd er weer de boter weer gevechten.

De burgemeester heeft wel den prijs vast te stellen: dat wordt, toch niet goetbedijld.

De epkoopers rukken waarbij de konf uit de handen der boerinnen en heeren één prijs hooger dan deze vastgesteld.

Aan de burgemeester daartegenover niet op-treden? Kan hij wettelijk de opkoopers van een openbare markt niet hoeden?

Wij stellen de vraag, het aan reaktie-leerden overlatend se op te lossen.

VEET! VEET! VEET!

Kunnen de komiteeten er niet op aan-dringen, opdat er regelmatig vet in de Amerikaanse magazijnen voorhanden weze?

De schaarschte van dit artikel draagt en vooral toe bij de boter duur te maken, want hadden de huismeders voldoende vet ter huize beschikking zij zouden voorze-ker niet rechten om boter aan fr 5.00 of 5.50 te kunnen koopen.

Wie zorgt er voor vet vet, zoodat ieder-een er kunnen krijgen, en zulks in vol-doende hoeveelheid.

SPORT

VOETBAL

Sportplein van Racing Club Gentbrugge N. Om 10 uur Racing (scholieren IV) — F. O. Voorwaerts III.

Om 11 1/2 uur Racing (scholieren II) — A. R. A. Gantoise (scholieren II)

Om 2 1/2 uur stuit halve finale voor tor-nooi der scholen 9e jaar Godecht St. — Nijverheidsschool.

Om 4 uur Racing (gemengd) — F. O. Een-dracht I.

Ingangsprijs 0.15 en 0.30 fr.

GENT. — Zondag aanstaande heeft de on-rijng plaats van het nieuw voetbalplein van F. C. Vriendschap, te St-Amandsberg. Ter diar gelegenheid hebben er op zon-dagen 6e en 13e Februari belangrijke mat-chen plaats op dit plein.

Zondag toekomende om 3 1/2 ure groote match tusschen A. R. A. Le Gantoise, met eerste divisie spelers tegen F. C. Vriend-schap (eerste ploeg). Op 13e Februari Racing Club (eerste elftal), ook met eerste af-deelingspelers tegen F. C. Vriendschap I.

Geen twijfel of daar zal het aan goede sportliefhebbers ontbreken, te meer daar een gedeelte der ontvangst ten goede komt aan liefdadige inrichtingen.

Ingang 0.15 en 0.30 fr.

GENT

Kunstkronijk

DE CONCERTEN IN DEN SCHOUW-BURG PATHE

Met de uitvoering der 2e Symfonie begon de G. S. K. eigenlijk voor de tweede maal een cyclus Beethoven. In het eerste ge-wrocht blijkt nog duidelijk den invloed van Haydn en Mozart, waarvan den onsterfel-lijken doove zich reeds bij de tweede proef voor immer heeft losgerukt om tot in de 9e Symfonie op eigen wielen een nog steeds ongevendeerde meesterschap te be-reiken.

De kleurrijke, tintelende, beurtelings ernstige en vroolijke 3e Symfonie mist nog de karaktertrekken die de daaropvolgende produkten kenmerken, maar de afwijking is gevoelig zoezoe als de overgang opmer-kenswaardig is. De kunstenaar heeft zijnen weg gevonden en mag zich in volle vrijhe-den door zijne scheppingskrachten laten medeslepen en beheerschen.

De plechtige aanhef der twee eerste deelen werd door het orkest op onbetre-lijke wijze ten gehore gebracht en gaf het werk in de gepaste schakelingen weer-geven.

Even verdienstelijk werden opvolgende een 'Kantate' van Gounod, 'Kantate' van

LEEST EN VERSPREIDT 's VOORUIT'

De Brooddraagster

door XAVIER DE MONTÉPIN

— Ik wil u noch last noch spijt aandoen, beste broeder, antwoordde Mad. Bertin; uit ganscher harte wil ik u in uw werk van liefdadigheid helpen. Bij mij weerkomst in de fabriek moogt zij uw Jeanne Fortier en haren zoon zenden.

— Ah! gij zijt waarlijk goad, riep M. Labroue uit, de handen zijner zuster met warmte drukkend, ik zal nu vol vreugde van hier vertrekken.

De ingenieur bracht het overige van den namiddag bij het bed van Lucien door, wiens beterschap van uur tot uur toenam.

Laat ons nu zien wat er te Alfortville voorgeviel, terwijl M. Labroue in het dorp Saint-Gervais was.

Het inkomen der arbeiders in de werkhuizen had plaats gehad als naar gewoonte, Jacques Garaud, welke een der eersten was binnengekomen, was de loge voorbijgegaan zonder tekenen van leven te geven en zonder dat Jeanne, die zich bezighield met de aanwezigheidslijsten te teekenen, zijn voorbijgaan bemerkte had.

Nochtans lette zij naar hem zooveel zij kon. De geheimzinnige woorden "an

den meester, zijne zonderlinge manieren en de vreemde uitdrukking van zijn gelaat hadden haar sedert den vorigen avond veel achterdenken veroorzaakt. Zij wenschte Jacques te zien, om zich te verzekeren dat hij kalmer was, en terwijl zij onwillens op hem dacht, scheen zij zoo gejaagd en zoo koortsig dat verscheidene personen het haar deden opmerken. David, vooral, was er over ongerust: David was de buroelknecht; hij was de loge binnengekomen om de sleutels van het kabinet van den ingenieur en van dat van den kassier te halen, waar hij elken morgen alles rangschikte.

— Wat ziet gij er bloek uit, madame Fortier, zegde hij haar, rijt gij ziek?

— Maar neen, mijnheer David...

— Nochtans, bij hebt iets...

— Niets buitengewoons, ik verzeke

— Ah ja, ik begrijp dat uw vertrek van hier u verontrust. Men moet zoo wat zijne gewoonte veranderen, naar eene woning uitzien, naar werk zoeken. Blijft gij hier in den omtrek, madame Fortier?

— Ik weet er nog niets van, mijnheer David, antwoordde Jeanne droogjes, die lastig werd door de vragen van den buroelknecht.

Hij ging nochtans voort:

— Ik denk dat de baas u niet zal laten vertrekken zonder u eene schoone som gelds te geven als schadeloosstelling. Dit zou maar recht zijn. Hij is u dat wel schuldig.

— Ik vraag niets, zegde de jonge weduwe op trotschen toon.

gevallen en had eene wonde aan het hoofd. Na de eerste zorgen bij den naastbijzijnden apotheker bekomen te hebben, is hij porziek naar het gasthuis overgebracht.

In den Cinema "VOORUIT," St-Pietersnieuwstraat

hebben Zondag 6, Maandag 7 en Donderdag 10 Februari

FRACHT-CINEMA VERTOONINGEN
plaats. Zondag in de Benedenzaal, Maandag en Donderdag in de Beneden- en Bovenzal, wordt bij het programma reeds verschenen in 't blad "Vooruit" een Kunstfilm Delac

ALS SUPPLEMENT
op doek gebracht. Voor deze vertooning is voorbehouden:

— **CLAUDE HERBERGPRINCES** —
(Claudie Fille d'Auberge)

Ingangsprijzen voor de cinema-vertooningen den Maandag en Donderdag in de BOVENZAAL:

MIDDERNACHT: 20 CENTIEMEN
Voor de overige plaatsen algemeene ingangsprijzen

15 CENTIEMEN
Ingangsprijzen voor de vertooning den Maandag in de Kleine Zaal, Middernacht en Balken 20 centiem. De overige plaatsen 15 centiem.

De algemeene ingangsprijzen voor de vertooningen en in de KLEINE ZAAL den Dinsdag, Woensdag, Donderdag, Vrijdag en Zaterdag is 15 CENTIEMEN.

TOEKOMENDE WEEK
Driemaal volledige vernieuwing van gansche het programma. In elk programma een kunstfilm.

De vertooningen in de Bovenzal beginnen om 7 ure, in de Benedenzaal om 6 1/2 ure stipt.

Alle dagen genummerde kaarten, dus voorbehouden plaatsen, te bekomen. 's Morgens van 11 tot 2 ure, 's avonds van 6 tot 9 ure.

Het winkelt is gelegen op het einde van den poortgang, Feestlokaal ingang langs St. Pietersnieuwstraat.

— **BRAND** — Donderdag namiddag rond 2 ure, is er brand ontstaan op de Kleine Doklaan. Terwijl de werklieden, ten getalle van 3, der firma F. G. Th. De Raey gebroeders, fabrikanten, wonende Afrikaan, bezig waren een wagen klodden te lossen, is die koopwaar, welke zeer vlambaar is, in brand gekomen.

De werklieden, die juist den tijd gehad hebben, om van den wagen te springen, om de vlammen te ontkomen, zijn het eens te beweren, dat de brand moet veroorzaakt geweest zijn, door een spunkel vuur, voortkomende van eene in de nabijheid staande locomotief van den spoorweg.

De familie Claeys

heeft de diepe droefheid het smartelijk verlies te melden dat zij ondergaat door het afsterven van

MEJUFER

Stefanie Claeys

geboren te Assenede en overleden te Gent den 3 Februari.

De teraardbestelling zal plaats hebben heden zaterdag om 4 1/4 ure.

Bijeenkomst ten sterfhuis, Binnesteeg

Gezien de omstandigheden worden geen rouwbrieven gestuurd en familie en kennissen uitgenodigd.

BRIEFVENBUS

Waarde Optimus. — Uw artikel is AL te filosofisch. Dit past niet in onzen tijd.

Gij kunt meer en gij belooft meer bij het einde van uw artikel. Zond ons eens een praktisch stukje over die groote dingen, die verwezenlijkt zijn.

Gij kunt, Welnu, verzoeken ons eens op iets lekkers. "VOORUIT"

— Parbleu, ik versta dit; ieder is fier op zijne manier, niet waar, men moet daarom niet vragen; maar men kan toch aannemen wat er aangeboden wordt.

— Ik wil geene almoes aannemen! — Verduiveld! Hoe gij dit zegt! Niemand denkt er aan u van eene almoes te spreken. Gij zijt dus zeer gestoord op den baas?

Jeanne kon een gebaar van ongeduld niet weerhouden.

— Mijnheer David, ik bid u om, zegde zij, spreken wij daar niet meer over. Hier zijn de sleutels. Den sleutel van het bureel van M. abroue brengt gij weer zoodra gij gedaan hebt, niet waar?

Zij keerde zich om en ging naar den achterkant van hare loge.

— Ja, ja, madame, als naar gewoonte.

David ging uit, terwijl hij tusschen zijne tanden mompelde:

— Ik geloof dat de baas het slecht ou voor hebben, indien hem in eenen hoek, onder vier oogen had, Verduiveld, zij heeft het erg opgenomen, van doorgezonden te zijn.

Jeanne keerde rechts en links in hare loge, terwijl zij hier en daar iets rangschikte. Eensklaps schoot haar een gedachte door den geest.

— Ah! murmelde zij, ik mag dien vermaledijden petrool in de kruik niet laten, die van de fabriek is. Ik ga hem in flesschen overgieten die ik kan medenemen, als ik de fabriek verlaat, en ik zal hem gebruiken om ten mijnen het licht te ontkenen.

Aanstands trad zij de loge uit, ging

naar de soort van broeikas die zich nevens het klein paviljoen bevond en deed er de deur van open. De petroolkruik stond op een schab naast eenige ledige flesschen. Jeanne plaatste de flesschen op den grond nevens de kruik welke zij ontslopte en begon den petrool over te gieten. Zij had de eerste flesch nog maar gevuld, toen de hel aan de deur weerklonk. Madame Fortier zette hare kruik neder en naderde tot het spiegel, dat in de deur gemaakt was, om te zien wie aanbelde.

Het was de kassier. Zij deed open.

XIV

M. Ricoux trad binnen, sloot de deur achter zich toe, en ging Jeanne voorbij, die hem goeden dag wenschte en welke hij eventjes groette. Eensklaps, in plaats van zijnen weg voort te gaan bleef hij staan voor de opene deur der broeikas.

— Dat riekt nog naar petrool, Mad. Fortier, zegde hij de wentbrauwen fronsend

— Dat moet u niet verwonderen, antwoordde Jeanne op korten toon, den petrool die in de kruik is, niet ik in flesschen over. De petrool is van mij; ik zal hem medenemen als ik van hier vertrek, en ik zal hem gebruiken om thuis bij mij het licht te ontsleken. Alsdan zal ik vrij zijn. Men zal niet meer bevreemd zijn dat ik de fabriek in brand steek!

Ricoux mompelde tusschen zijne tanden:

— Men heeft altijd handdragende personen die kwaad doen, enkel om ter wille van het kwaad.

(Wordt voortgezet.)

GEBREK AAN PASMUNT!

Om den Zondag geene beleeniging in den dienst der broodkaartenbestellers te voeg te brengen, worden de leden beleend verzocht **GEPAST GELD** gered te leggen voor den aankoop der brood- en koolkaarten.

Ter gelijker tijd verzoeken wij ook de leden en klanten onzer Kruidenierswinkels en Magazijnen, hunne aankopen, voor zooveel het hun mogelijk is, met **GEPAST GELD** te betalen.

Het Bestuur wenscht de aandacht van allen hierop!

Partilberichten

ZATERDAG

Harmonie «Vrijheid door Broederschap».

— Om 7 ure, solfegesels; om 9 ure, algemeene repetitie.

MARXKING. — Zaterdag, om 9 1/2 ure voor de 1e en 2e bassen met Jos. Van der Men en; en voor de 1e en 2e tenors met Ad. Hofman.

Om 8 1/4 ure bestuur.

NELLIE'SKING. — 6 ure, Ensemble.

Burgerstand van Gent

OVERLIJDENS van 2 Februari 1916: Karel Vanderhuyssse, hovenier, 76 jaar, te Wondelgem. — August Meire, schilder, 65 j., Pauwstraat, 21.

OVERLIJDENS van den 3 Februari 1916: Maria Van Dorpe, fabriekwerkster, 29 j., echig. Delusor, Boomstraat, 233.

Feesten en Vermakelijkheden

VLAAMSCHE SCHOUBURC

Zondag, 6 Februari, om 7 ure, Magda (Thuis), toneelspel in vier bedrijven van Hermann Sudermann, vertaling van H. P. Boudier.

Donderdag om 8 ure, Magda (Thuis) Toneelspel in vier bedrijven van Hermann Sudermann. Vertaling van H. P. Boudier. Zondag, 13 Februari 1916, De Wonderbron, blijspel-comédie in 3 bedrijven van Félix Philippi, voorafgegaan door Aleid, fragment uit een onafgewerkt blijspel van Multatuli.

TE BAESRODE (Broekkant) is in den Tamboer, bij de We J. Verheyen een solc-slim gespeeld door Guilelmus Jacobs. De medespellers waren: Judoos Verheyen, Jan Verhulst en Jozef Mahiels. 436.

VERLOREN. — Een gouden ring met saphir en diamanten van Boulevard Frère-Orban naar Ajuinlei. Terug brengen tegen goede belooning Frère Orbanlaan 91 Gent. (435)

MEID GEVRAAGD zich persoonlijk aanbieden St-Jansvest, 15, Gent. 440.

PER OCCASIE te koop: 5 coffre-forts van verschillende grootte, bij Ch. Grynompres, Bruss. st.w., 87, Ledeberg. (441)

TE KOOPEN. — Groenendaal teef, 2 jaar oud, schoone pedigree en goed afgericht. Schaapstraat, 34, Gent. 434

= NAAR AMERIKA EN CANADA =
per HOLLAND-AMERIKA LIJN via ROTTERDAM

Agent: **M. HARTOG**, te Terneuzen (Holland)
Verstrekt passagebiljetten door de geheele wereld.

EXTRAKT

Bij exploit van Me OCTAVE LEYNS, deurwaarder te Gent, er wonende Priesterstraat n° 63, gepatenteerd, in date eersten februari 1916, is er, ten verzoeken van sijnz GUSTAF JOZEF DEKKERS, schipper, gedomicileerd te Doel, (Oost-Vlaanderen), patroon van het ijzeren rijnschip «JOSEPH», metende 581 ton, nu gemeerd te Gent, Voorhaven, betekend aan den heer DESIRE VAN DE VOORDE, bevrachter, geluistvest te SELZAETE, dat de overlijden van het schip «JOSEPH» te Gent zijn ingegaan sedert 27 Januari laatst 's morgens tegen Frs. 20,00 daags volgens volle meting, dit ingevolge bevrachtingsovereenkomst van 13 Januari 1900 zochten waarbij den verzoeker is aangenomen door den bevrachter voor eene lading van circa 300 ton te laden te Gent in bestemming Rotterdam tegen de overeengekomen vracht;

Gedempe betekening per extrakt gedaan daar het onmogelijk is een paspoort te verkrijgen in bestemming Selzaete om het exploit ter domeile te betekenen;

Gent, 1 februari 1916.

Voor extrakt
O. LEYNS, dr

WATERRIJZEN BLAAS, NIEREN

de Behandeling van dokter Ch. L. G. geneest alle infecties en ziekten der waterorganen: uitscheidingen, steen, lendenpijn, witte verliesen, troebel, brandende of pijnlijke waters.

Speedige genezing zelfs in de ergste gevallen

PRELIEF 28 FR.

De waters der zee en zouten in ons laboratorium KOSTELOOS onderzocht worden.

ZUID-VOLKSPOTHEEK

Erderedstraat, 126. ANTWERPEN

ZAKKEN Inkoop en verkoop van alle soorten ledige oecase zakken. A. HUYBREGTS, 15, Gent

ZEEP Schoone malsche Zeep **ZEER VAST** Hoedanigheid en zuiverheid gewaarborgd aan 3,40 fr. den kil. 2° Kwaliteit ook zeer vast en gewaard, zuiver aan 1,75 fr.

Zeepdijderij der 4 Winden 92, Vierwindenstraat **BRUSSEL**

schoolzakken met of zonder handvat in de **VOLKSDROGERIJ** Hoogpoort, 29, Gent

VOOR DE WASCH. — Steenzep in zakken van 50 kilo, Marseille-zeep, Zuiver, enz., enz. Verschillende merken wasch- en zeepoeders tegen concurrende prijzen. Vooris voorhanden: vermicelli, patattenbloem, suiker, puddingpoeder, landsch zout, enz., enz.

Verkrijgbaar bij E. ECKELAERT, Belgadestraat, 29, Gent (bij den «abantdam») 421.

HAARINGHANDEL Voor droogen en pekeling, Rolmops, geroekte Makreel, Aberdeen, Stokvisch, Schelvisch, Sardijnen, enz. wend U tot het

Helpis der **HAARINGROOKERIJ** Octaaf VANDEN BOSCH GENT, 46, Oudeburg, 46, GENT Voordeelige prijzen. — Goede kwaliteiten.

AANKOMST van 50,000 kilos beste bruine zeep, gemaakt met echte olie, in vatten van 6 1/4, 12 1/2 en 25 kilos, aan 1,40 fr. den kilo. Lammestraat, tusschen den Lintbar en den gang van den Circus, bij Prosper Dedeurwaerder.

WONDERBOEN Diploma van 1° klas in Frankrijk en in België. — Geyssels Adolphe-Armand. Nieuwsmode gewaarborgd vrij van alle gevaar. Hulpvrij 14, WARELAARPLAATS, 14, Kortestraat, BRUSSEL 90

De echte Noorweegsche LEVERTRAAN is te bekomen in de **APOTHEEK-DROGERIJ J. VERGAELN** 51, Veldstraat GENT

De Vakuitenzettingen in 't Feestpaleis "Vooruit," Voor de aanstaande week telkens van 3 1/2 tot 5 ure.

Maandag 7 Februari, voor de Weefnijverheid. Vriend X. Onderwerp: Het sijssen (met tekening), vervolg.

Dinsdag 8 Februari, voor de Bouwnijverheid. Gezel Claeys. Onderwerp: Het draagvermogen (vervolg).

Woensdag 9 Februari, voor de Metaalnijverheid. Gezel Edmond De Rooze. Onderwerp: Motoren à gaz pauvre.

Donderdag 10 Februari, voor den Transport. Gezel Pol Van Caenegem. Onderwerp: Stoomverdeling.

Vrijdag 11 Februari, voor de Houtnijverheid. Gezel De Meulemeester. Onderwerp: De automobielen.

DE VAKSCHOOL DER KLEERMAKERS-VEREENIGING

Alle Maandagen hebben de snijlessen plaats in «Ons Huis», om 5 1/2 tot 7 uren.

De Dinsdagen van 6 1/2 tot 8 uren.

De Woensdagen om het zelfde uur, dit alleen voor de vrouwen.

Alleenlijk den woensdag avond is er nog plaats voor vrouwen.

— Dat zij die tijd hebben van deze gelegenheid gebruik maken om te leeren.

Voordrachten in VOORUIT, te Gent

De derde beloofde voordracht van den heer J. Nové, opzieners bij de Burgerlijke Godshuizen te Gent, zal niet gehouden worden op Dinsdag 8 Februari.

K. L. G. De Vos vervangt den heer J. Nové, en zal spreken over

DE WIEREN,

een botanisch onderwerp dat door den voordrachthouder zoo aantrekkelijk mogelijk zal gemaakt worden, door het toonen van voorwerpen en tekeningen.

Begin stipt om 4 ure, in «Ons Huis».

Op Donderdag 10 Februari, om 4 ure in «Ons Huis», houdt de heer Franz De Coster sijne tweede lezing uit

ERNEST STAAS VAN TONY

Wie de eerste voorlezing bijgewoond heeft, zal zich herinneren welk een genot het is, iets dergelijks, als die perel onzer literatuur, te hooren voordragen. We hopen dat de Boekrijzaal zal gevuld zijn met nog meer toehoorders als de eerste maal.

Stadsnieuws

— **ZIEK GEVALLEN.** — Donderdag namiddag rond 3 ure is de genaamde Van Autgaerde August, oud 68 jaar, wonende St-Elisabethplaats n. 3, in de St-Jacobnieuwstraat plotseling ziek geworden. Hij was